

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Гуманітарно-педагогічний факультет
Інна САВИЦЬКА
2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засідання кафедри педагогіки
Протокол № 21 від «22» 05 2023 р.
Завідувач кафедри, д. пед. н.
Руслан СОПІВНИК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
к. філол. н., доцент
Маріанна ГОЛЬЦОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА»**

Спеціальність 035 «Філологія»

Освітня програма «Германські мови та літератури. Англійська мова та друга іноземна мова»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: . к. п. н., доцент, доцент кафедри педагогіки Виговська С.В.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни «Педагогіка»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	035 «Філологія»	
Освітня програма	«Германські мови та літератури. Англійська мова та друга іноземна мова»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	-
Семестр	3	-
Лекційні заняття	16 год.	6
Практичні, семінарські заняття	14 год.	8
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	106 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	2 год.	-
самостійної роботи студента –	6 год.	-

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета дисципліни: сформувати у майбутніх фахівців професійні (загальнопедагогічні) знання та уміння, що полягають у знаннях про сутність процесу навчання, виховання та освіти, основні напрями та принципи, методи та форми навчання і виховання, про принципи формування змісту освіти та навчання; підходи до оцінювання успішності у навчанні, уміннях характеризувати організацію навчального та виховного процесів.

Завдання дисципліни: оволодіти теоретико-методологічними основами педагогіки як науки, знаннями та навичками організації навчально-виховного

процесу, розвивати навички та уміння здійснювати педагогічні дослідження у межах, моделювати власні педагогічні моделі, системи, об'єкти тощо.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної і заочної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання												
Тема 1. Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	14	2	2	-	-	10	13	2	-	-	-	11
Тема 2. Система освіти в Україні.	14	2	2	-	-	10	11	-	-	-	-	11

Зміст освіти в національній школі												
Тема 3. Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	14	2	2	-	-	10	14	2	-	-	-	12
Тема 4. Методи і форми організації навчання	14	2	2	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	14	2	2	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	70	10	10	-	-	50	66	4	4	-	-	58
Змістовий модуль 2. Теорія виховання й управління закладом освіти												
Тема 6. Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання	13	2	1	-	-	10	14	2	-	-	-	12
Тема 7. Основні напрями змісту виховання	13	2	1	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Тема 8. Методи та організаційні форми виховання	12	1	1	-	-	10	13	-	2	-	-	11
Тема 9. Управління закладом освіти	12	1	1	-	-	10	13	-	-	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	50	6	4	-	-	40	54	2	4	-	-	48
Усього годин	120	16	14	-	-	90	120	6	8	-	-	106

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	2
2	Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі	2
3	Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	2
4	Методи і форми організації навчання	2
5	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	2
6	Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання	1
7	Основні напрями змісту виховання	1
8	Методи та організаційні форми виховання	1
9	Управління закладом освіти	1

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	10
2	Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі	10
3	Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	10
4	Методи і форми організації навчання	10
5	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	10
6	Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання	10
7	Основні напрями змісту виховання	10
8	Методи та організаційні форми виховання	10
9	Управління закладом освіти	10

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Перелік питань для підготовки до заліку з дисципліни «Педагогіка»

1. Предмет та завдання педагогіки як науки. Основні педагогічні категорії.
2. Система педагогічних знань. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
3. Поняття “особистість”, “індивід”, “індивідуальність”. Структура особистості та її психологічні характеристики.
4. Сутність поняття “формування” та “розвиток”. Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання, діяльність).
5. Поняття про систему освіти в Україні. Основні принципи та структура організації освіти в Україні.
6. Поняття про “зміст освіти”, основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування.
7. Дидактика як галузь педагогічної науки.
8. Основні компоненти процесу навчання.
9. Основні функції навчання.
10. Поняття “правила”, “закономірності” та “принципи” навчання, їх взаємозв'язок.
11. Характеристика принципів навчання.
12. Поняття про методи навчання. Класифікації методів навчання.
13. Характеристика методів навчання.
14. Оптимальний вибір методів і засобів навчання.
15. Поняття “форма організації навчання”.
16. Класно-урочна система навчання. Урок як форма організації навчання, вимоги до сучасного уроку.
17. Поняття “контроль”, функції контролю, види контролю.
18. Принципи перевірки і оцінювання успішності навчання, критерії оцінки, рівні знань.
19. Методи та форми контролю навчальних досягнень.
20. Поняття “виховання”, “самовиховання”, “перевиховання”, “вихованість”.
21. Особливості процесу виховання.
22. Структурні елементи процесу виховання, його рушійні сили та етапи.
23. Напрями виховання.
24. Поняттями “метод виховання” та “прийом виховання”. Класифікація методів виховання.
25. Поняття “школознавство”, “органи управління освітою”, “педагогічна рада школи”.
26. Функції та принципи управління освітою, структура органів управління освітою.

Тестові завдання

1. Розмістіть компоненти процесу навчання у логічні послідовності та вкажіть їх відповідні характеристики:

<i>Компоненти процесу навчання</i>	<i>Характеристика компонентів</i>
1. змістовий	А. створення умов, які спонукають учнів до активної навчально-пізнавальної діяльності, формують у них позитивну мотивацію цієї діяльності
2. цільовий	Б. виявлення рівня знань, умінь і навичок учнів, причин їх неуспішності, робота по їх усуненню
3. оцінно-результативний	В. добір прийомів, методів і форм навчання з метою вироблення в учнів відповідних умінь і навичок
4. стимулююче-мотиваційний	Г. оптимальний підбір предметів навчального плану, змістовність навчальних програм і підручників, продуманість змісту кожного навчального заняття
5. операційно-дієвий	Д. відображення об'єктивної реальності у свідомості учнів
6. контрольню-регулюючий	Е. постановка конкретної мети вивчення навчального матеріалу на уроці та освітньої мети навчально-виховного закладу певного типу
	Ж. контроль за засвоєнням учнями знань, набуттям умінь і навичок, внесення необхідних коректив до змісту і методики навчання з метою підвищення ефективності процесу навчання

2. Розташуйте етапи навчально-пізнавальної діяльності у логічній послідовності:

- А. осмислення, розуміння, усвідомлення
- Б. застосування на практиці
- В. сприймання
- Г. закріплення знань, умінь, навичок
- Д. узагальнення, запам'ятовування

3. Вкажіть, групу методів навчання, які належать до наочних методів навчання:

- А. Графічна робота, демонстрація, самостійне спостереження.
- Б. Ілюстрація, самостійне спостереження, демонстрація.
- В. Інструктаж, демонстрація, ілюстрація
- Г. Вправа, лабораторна робота, практична робота

4. Зазначте для кожного з наведених методів навчання його види чи форми:

Метод навчання	Види, форми
1. Вправи	А. Катехізична, евристична, пояснювальна
2. Бесіда.	Б. Усна, письмова, графічна, технічна
3. Дискусія	В. Проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький
4. Розповідь	Г. Панельна, симпозіум, дебати
5. Проблемні методи	Д. Репродуктивна, пошукова

5. Встановіть послідовність етапів комбінованого уроку

- а) Підсумки уроку, повідомлення домашнього завдання

- б) Перевірка раніше засвоєних знань.
- в) Перевірка виконання учнями домашнього завдання практичного характеру.
- г) Повідомлення теми, мети і завдань уроку, мотивація учіння школярів.
- д) Сприймання і осмислення учнями нового матеріалу
- е) Узагальнення і систематизація знань.

6. З наведеного переліку визначте засоби навчання:

1. Географічна карта
2. Підручник
3. Усне опитування
4. Діафільм
5. Дипломна робота
6. Комп'ютер
7. Лабораторна робота
8. Картина
9. Слово вчителя

9. Методи навчання

Лекції: розповідь, пояснення, інформаційне повідомлення, ілюстрування, демонстрування, бесіда.

Практичні заняття: бесіда, дискусія.

Самостійна робота: робота з літературою, письмові роботи.

10. Форми контролю

Тематичний контроль (усне опитування, письмова робота).

Поточний контроль – модульні контрольні роботи (письмова робота).

Підсумковий контроль – залік (тестування).

11. Розподіл балів, які отримують студенти. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021 р., протокол №7)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Електронний навчальний курс «Педагогіка» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=866>.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид., стер. Київ: Академвидав, 2009. 616 с.
2. Кондрашова Л.В., Пермяков О.А., Зеленкова Н.І., Лаврешина Г.Ю. Педагогіка в запитаннях і відповідях: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 252 с.
3. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка. Завдання і ситуації. Київ: Знання-Прес, 2003. 429 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник. Київ: Знання, 2007. 447 с.
5. Мазоха Д.С., Опанасенко Н.І. Педагогіка: навч. посіб. для студ. внз. Київ: ЦНЛ, 2005.
6. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 667 с.
7. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. для студ. внз. 2-е вид. Київ: Каравела, 2012. 496 с.
8. Пермяков О.А., Морозов В.В. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Знання, 2006.
9. Фізеші О. Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2013. 390 с.
10. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. 2-е вид., випр., доп. Київ: Академвидав, 2007. 560 с.
11. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2011. 240 с.
12. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. пед. спец. внз. Київ: Либідь, 2003. 560 с.

Додаткові

1. Бондар В. І. Дидактика: підручник для студ. вищих пед. навч. закладів Київ: Либідь, 2005. 264 с.
2. Вишневський О. Українська педагогіка й українська освіта перед новими політичними викликами. *Педагогічна думка*. 2011. № 4. С.21-28
3. Левківський М. В. Історія педагогіки : підручник. Харків : Центр навч. л-ри, 2003. 359 с.
4. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. Харків: ОВС, 2002.

5. Малафіїк І. В. Дидактика: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 398 с.
6. Педагогіка. Хрестоматія / уклад.: А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. Київ : Знання-Прес, 2003.

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту» (2017 р.).
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki>
3. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. <https://drive.google.com/file/d/1B-dJsxljilNxfuy3jjq5n4ZVPeo4gZ8/view>

Інформаційні ресурси

1. Концепція Нової української школи.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
3. Фіцула М. М. Педагогіка. <https://westudents.com.ua/knigi/349-pedagogka-ftsula-mm.html>
4. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. посіб. 2-е вид. Київ: «Освіта України», «КНТ», 2008. 528 с. http://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/Pedagogika_Zaychenko.pdf